

de Jonge. Deze kreeg van Röell te horen: 'Wanneer jij zorgt voor de politieke leiding, zorg ik dat je veertigduizend man ter beschikking krijgt.'¹ De plaats van de tweede burger bleef lange tijd onbezet – het slot van het lied was dat Schimmelpenninck zich door Röell en de Jonge, wellicht ook door anderen, liet overhalen, zelf die lege plek te vullen. Pogingen om zijn opzet door de regering te Londen goedgekeurd te krijgen, ondernam hij niet. Wij zien bij Schimmelpenninck hetzelfde streven dat zich bij anderen openbaarde: door eigen inspanning een bevrijd Nederland als het ware op een presenteerblaadje aan te bieden aan de koningin die dat geschenk, zo werd dan gehoopt, in grote en blijvende erkentelijkheid zou aanvaarden.

Schimmelpenninck realiseerde zich dat men er met een 'voorlopig bewind', door een militaire organisatie (de OD) gesteund, natuurlijk nog niet was: het bewind moest zijn instructies snel kunnen verspreiden, diende dus de beschikking te hebben over een apparaat van zenders en ontvangers (hij gaf opdracht, die te bouwen) en moest er ook voor zorgen dat de grote omzwaai in de departementen en de staatsbedrijven vlot voltrokken zou worden. Hij ging dus contact opnemen met personen die aan het hoofd van die bedrijven stonden of aan wie hij als 'directeuren' (een term uit de Franse tijd!) de voorlopige leiding van de departementen toegedacht had. Talloze besprekingen vloeiden hier uit voort. Daarvoor, alsmede voor zijn beveiliging, had hij adjudanten nodig die tevens als koeriers konden optreden. Hij vond ze onder jeugdige militairen: de luitenants J. F. H. de Jonge Mellij en C. Navis, de kornet der huzaren F. N. Dudok van Heel, de cadetten A. W. M. Abbenbroek en W. Pasedeloup en, tenslotte, de adelborst G. A. Dogger. Misschien was van hen allen Dogger, een een-en-twintigjarige jongeman, nog wel het meest aan Schimmelpenninck verknocht; hij trok in augustus '41 bij Schimmelpenninck in tegen wie hij in onbegrensde bewondering opkeek.

Tot diegenen die door Schimmelpenninck voor een bespreking uitgenodigd werden, behoorde de oud-president-directeur van de Nederlandse Spoorwegen, prof. dr. ir. J. Goudriaan, die in oktober '40 met generaal Röell naar Buchenwald gevoerd was maar evenals deze na een aantal maanden naar Nederland had mogen terugkeren. Goudriaan werd in juni '41 door Röell naar de Alexanderstraat gebracht. 'Schimmelpenninck en ik hebben', zo schreef Goudriaan in zijn herinneringen,

'ongeveer een uur gepraat, hoofdzakelijk over de mogelijkheid van verbinding die het spoorwegbedrijf aan de telefoon- en telegraafdienst zou kunnen geven

¹ Getuige B. C. de Jonge, *Enq.*, dl. VII c, p. 463.